

Acció Catalana

DIARI NACIONALISTA

Adherit a la UNIÓN CATALANISTA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
SABADELL: 1 pesseta al mes.
FORA: 4 pessetes trimestre.

Sabadell, dissapte dia 5 de Janer de 1907.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Jardi, 37 **Teléfono 134**

No's publicarà
 l'endemà dels dies festius.

Nombre solt 5 céntims

Se necessita, en la impremta d'aquest diari, un **OFICIAL ENQUADERNADOR** de llibres ratllats y impresos, práctic en les prempses de daurar; y dos **OFICIALS CAIXISTES**.

A propòsit de la GROSSA

Encare qu'hauríem de donarho per dit, ho recalcarém ben clar y categoricament, puig qu'al fi y al cap de ferho aixís no'n fan pagar rés: De rifes y de toros no'n volém ni'n plau que'ls catalans n'e vulguin.

Lo primer, les rifes, les detestém porque son jochs d'atzar y, per lo tant, solzament comprensible que s'arrelin en tots aquells paissos en que la ganduleria hi es tant abundant com escassa l'intel·ligencia; les abominém porque son expressió de decadencia en els pobles que d'elles n'esperen la llur riquesa y qu'en elles fiten les il·lusions del pervindre; les menyspreuem perquè porten corrupció en les costums qu'enlairen y dignifiquen.

Lo segon, les carreres de toros, les odiém per lo que sempre s'ha dit quan d'elles s'ha parlat en *meetings* ó conferencies; per les consideracions que respecte d'elles han fet tantes y tantes vegades els homes verament civilsats; pel rastre qu'han deixat en una part, molt petita per sort, de nostre poble, qu'avans solzament coneixia, en les salutacions, els mots de «salut y feina» y avuy no n'usa d'altre que'l de «buenas», ab un aire de pinxo ab pan y toros.

Fetes aquestes aclaracions, necessaries pera poguer parlar *homradament* de les rifes en el seu terreny viciós, anirém al tanto.

A Sabadell hi ha vingut la grossa de cap d'any, segons comprova el tauler penjat al portal de totes les administracions de loteries. Hi ha vingut la grossa y s'assegura que dels beneficis que reparteix aquesta senyora, se'n gaudiran molts proletaris.

No poguent, de moment, abolir aquesta aborrible afició a les rifes, establertes per l'Estat espanyol ab *altres mires* pera'l sanajament y purificació de les costums; per aquest Estat que mentres pren millons y millons de pessetes als seus subdits ab l'esquer de les

Loterías Nacionales, priva, joh, sarcasme dels sarcasmes! d'una manera explicita y terminant les loteries de Nadal per desmoralisadores!!!... No poguent, donchs, com deyam, desterrar a l'impuls de la nostra sola voluntat aquestes rifes y havent de caurer les *grosses* en un ó altre lloch, hem d'alagrar-nos (!) de que hagi vingut a Sabadell la de cap d'any, tant mes si, com s'assegura, ha sigut repartida entre l'element obrer.

Mes, nos permetrém fer una lleugera indicació a tots aquells que, per haver malgatat un duro ó lo que sigui, n'hagin de cobrar una pila *pel procediment* de les rifes, puig es notori y notat que no sempre fan profit les coses vingudes a l'atzar, sens l'esfors individual que precisa pera conquerir-les ni la suor del treball, únich sistema honrós pel que'ls catalans deuriem *aspirar a richs*.

Lo primer que se li acut exclamar al home que *treu quelcom* en una rifa, es que despatxará al amo; que se li ha acabat el sufrir; que la felicitat es tota seva... ¡Quines llastimoses aberracions, conseqüencia llògica d'un desequilibri mental!

Lo que deuriem pensar tots aquells que de Nadal a Sant Esteve ó, parlant ab propietat, de Nadal als Reys se trovin ab la grossa de cap d'any entre cap y coll, proporcionant-los unes quantes mils pessetes més y molta tranquil·litat de menos, es en qué podrien aplicar-les pera ferles bellament reproductives; pera donar desenrotlle a iniciatives inrealisades per manca d'elements ab quins realisarles; pera beneficiarhi a la localitat, destinant-les al fi que indubtablement hi destinaria tot home empenedor, altruista y progressiu.

Aquesta tindria d'esser la aplicació que deuriem donarhi'ls vers patriotes; els que, además de treballar pera la seua lliberació en la societat, anhelan pera Sabadell y pera Catalunya, un renaixement gloriós en les arts, en les lletres y en les industries.

Meditau donchs, afortunats ab la grossa.

Penseu que lo que os ne correspon no es gens suficient pera que poguéu creureos omnipotents ni rentistes y que teniu el dever de usarne prudencialment y de manera que pogueu esdevenir de mica en mica, posanthi'l coll, com vulgarment se diu y tot l'esfors de la vostra ferma voluntat, amos d'una indus-

trieta primer y rentistes ó omnipotents després, assolint, aixís, la tant justament anhelada redempció.

Retalls

A fi de que'ls llegidors de *Acció Catalana* tinguin coneixement dels fets ó aconteixements més importants que's relacionen ab el moviment nacionalista de Catalunya, obrim la present secció, en la quina hi anirém consignant, periòdicament, tot lo que puga donar idea de la marxa progressiva del Catalanisme.

Patria Lliure: Ab aquest titol s'ha comensat, a publicar a Barcelona un nou setmanari que, s'proposa lluytar en pró del nacionalisme y de la religió catòlica.

En son article presentació hi trobém el següent paragraf, qu'expressa clarament les tendencies del nou campió nacionalista:

«Som el nucli regionalista catòlich catalá, els que portém al cor y a la bandera el nom de Déu, propulsor de tota la nostra feina social.

Som amants devotíssims de Catalunya y en aixó somem el nostre esforç al de tots els regionalistes catalans.

Aném a la lluita ab aquestes supremes aspiracions sense altres migrats desitjos que desdirien de l'excelencia de la nostra obra. Prescindim de personalismes y de formes de govern que may son fruit del moviment inicial y afirmador de la vida nacional dels pobles, sinó resultat posterior eixit de les peculiars exigencies de cada nacionalitat.»

Nos plau la declaració que fa tácitament de *prescindir de personalismes y de formas de govern*, criteri qu'ha sustentat sempre la UNIÓN CATALANISTA, en quins rengles es de suposar que hi figurará 'l novell setmanari.

En una de les darreres sessions celebrades per l'Ajuntament de la vila de Blanes, s'hi presentá firmada pels tinents d'arcalde senyors Matas y Abril y també pel regidor síndich senyor Solanas, una patriòtica proposta de manant se comunicés al senyor Villapadierna, diputat *cuner* del districte, haver vist ab

profond disgust la seva oposició al establiment d'una Càtedra de Llengua y Literatura Catalana en la Universitat de Madrid, y protestant á la vegada del injust calificatiu de *dialecte* aplicat per éll á la nostra llengua nacional. També's demanava en l'esmentada proposició, s'acordés felicitar al diputat senyor Nougués per haver sortit en defensa de la llengua catalana, replicant merescudament al foraster senyor Villapadierna.

La proposta fou aprovada per unanimitat, quedant aixís palesament confirmat que á Blanes hi batega potent y vigorós l'amor á la terra y á la llengua de casa.

Mereix nostre aplauso la patriòtica actitud del Ajuntament de la xamosa vila catalana.

* *

Nos plau reproduir en aquesta secció, 'ls punts més sobressortints del manifest que publica fa pocs dies l'important associació «Joventut Autonomista» de Barcelona, convidant á la seva sessió inaugural:

«La joventut té devers á cumplir en la vida dels pobles. Per aixó'ns havém acoblat un bon aplech de jovent pera contribuir ab el nostre entussiasme y ab la nostra ardidesa á determinar la vida noble de Catalunya. De una banda'l nostre esforç ha d'anar de dret á realisar propaganda dels nostres ideals; de un altra, perque sabém que'ls ciutadans no s'improvisen, el nostre propòsit ens empeny á recatalanisar la nostra jova generació y á educarla en els devers cívics, pera que sien lo més perfectes possible'ls homes fets de demá.

Som catalans y perque som homes del nostre temps no volém renunciar á la nostra naturalesa; pel contrari: volém enrobustirla y perfeccionarla pera que compleixi del tot el seu comés polítich y social. Per aixó som autonomistes, donchs que sols l'autonomia tant á l'individu com á la col·lectivitat li afavoreix y li determina la plenitud de l'esser y la vera llibertat. Mes com que aquesta autonomia no l'enteném com un formulisme polítich, sinó com un regoneixement de les realitats de la vida, y una realitat positiva de la vida es la nostra naturalesa catalana y la existencia indestructible de Catalunya á la historia, als temps presents y á l'esdevenir, per aixó som nacionalistes. Aixó es: reconstructors del nostre poble en tots els aspectes de la vida, de l'individu y de la col·lectivitat.

Perqué som nacionalistes afirmém el dret á la vida, com á fonament d'organissació política y social; proclamém la democràcia pera que tots els homes influeixin en la vida col·lectiva; defensém la tolerancia pera totes les idees polítiques, religioses y socials; enteném que s'ha d'abolir l'impost de consums y s'ha d'establir la tributació progressiva; som partidaris del servey militar voluntari; contraris de tota mena de privilegis afirmém la supremacia de la potestat civil; els nostres sentiments d'amor al proïsme ens impulsen á treballar per l'assoliment de la justícia social, y dintre de l'innegable accidentalitat de les formes de govern fem professió de fé republicana, perque á l'ensem que es un medi polítich de combat, es organissació política social no sols més propia pera Catalunya, sinó també la que més se diu ab l'esperit fonament lliberal y democràtic del poble catalá.

Ens havem adherit á l'UNIO CATALANISTA, perqué creyém que pera esser fructuosos els esforços cal organissarlos y relacionarlos, y perqué en l'UNIO hi regoneixém la representació indiscutible del Nacionalisme catalá, y ens plau ajuntar el nostre esforç de joves á la tasca que realisen arreu de Catalunya les entitats, periódichs y delegats que la constitueixen.

Així som. Ras y curt ho hem dit, perqué'l nostre pensar es tant concret com extens y expansiu es el nostre sentir com á homes defensors de les deslliurances humanes y com á catalans reivindicadors dels nostres drets y de les nostres llibertats.»

Cal consignar que la sessió inaugural de l'esmentada «Joventut Autonomista» fou un acte de fonda transcendencia en el moviment nacionalista.

Presidí l'acte'l digne president de la UNIO CATALANISTA Dr. Martí y Juliá y hi prengueren part eloqüents oradors catalanistes.

¡Avant!

Festa Escolar

en l'Escola Integral de Sabadell

Tinguerem un verdader gust en visitar dita Escola el diumenge prop-passat á les 4 de la tarde ab motiu de celebrarshi una festa escolar per la qu'ens invitá oportunament el seu Director.

Segons anunciaba 'l programa, en primer lloch entonaren els escolars unes cansonetes lleugeres que resultaren forsa agradoses al auditori qu'omplenaba el local.

Tot seguit se llegí el treball escrit exprofés per nostre compatrici n'Esteve Guarro, titolat «A los padres».—Dit treball es un acertat estudi sobre la conveniencia qu'existeix de que 'ls pares estigan sempre en seguit contacte ab els mestres per lo que pertoca á l'obra educativa y moral de sos fills.—Fou aplaudit.

Després seguí la festa ab una conversa entre professor y alumnes.—Parlaren de diferents materies.—Desenrotllaren per medi de la conversació natural, Aritmética elemental y després Historia Natural.—Tant en un com en altre tema, 'ls deixebles estigueren acertadisims en totes les preguntes y observacions de son mestre.

Aquestes converses, demostran el grau d'il·lustració que ja tenen els petits estudiants de l'escola donchs á mes de contestar totes les preguntes ab la regularitat deguda, se descubria en els seus semblants una tranquil·litat d'esperit y una alegria que no havem observat en altres escoles.

Finalisá la festa en hermosa peroració del Director en Alvar Rosall qui tingué paraules bones pera la instrucció y al propi temps feu una bonica defensa de la conveniencia de que les escoles sigan íntegres ó siga mixtes, tal com es la seva. Demostrá'ls fruits qu'aixó proporciona y'l perfeccionament que representa. Acaba parlant dels prefectes de l'Escola, de la tanda de Conferencies que pensa organisar y de les excursions escolars que's verificaran.

Sortirem ben satisfets de la festa després de felicitar coralment als professors per tant bonica empresa que al nostre entendre es ben racional donchs tota la festa fou desenrotllada en la nostra parla, á part del article d'en Guarro.

V.

Noves

A pesar d'haverse votat fa dies l'amnistia, continua en la cel·la, nombre 19, de la Presó Model, nostre entranyable amic en Lluís Manau. També está encare empresonat en Rectó y continuen exilats un sens nombre de companys nostres.

¿Es que s'aplicará l'amnistia la setmana dels tres dijous?

—Aquest vespre, á les 8, se celebrará probablement, á l'Hotel d'Espanya, un sopar amistós qu'organisen anyalment en aquesta mateixa época'ls socis de la Joventut «Catalanista» d'aquesta localitat, que será sopar de despedida pera aquells que, per la seva major edat, passen á socis del «Centre Catalá».

—El darrer nombre de nostre estimat confrare «La Tralla», resulta forsa interesant quin el recomaném á nostres llegidors.

En la propia edició inserta íntegre l'article «El perqué de nostra adhesió á la UNIO CATALANISTA», publicat en nostre primer nombre.

Doném les gracies al valent setmanari per tan honrosa deferencia.

Aixís mateix agraím á «La Veu de Catalunya» y á «El Poble Catalá» la bona acollida qu'han dispensat á nostre diari, y la deferencia qu'han tingut publicant fragments de nostre primer nombre.

Remerciém igualment el salut que'ns han dirigit els demés periódichs.

—L'Ajuntament de Vilanova y Geltrú ha presentat á l'aprobació del Govern Civil els seus presupostos pera l'any 1907, en els quins se consigean en un arbitre els següents impostos:

Un toch de campanes per un enterro de primera classe 25 pessetes, y un repich general per particulars, gremis, cofradies y demés, 70 pessetes.

—Entre'ls entussiasmes joves sardanistes se parla de la constitució d'una cobla ampurdanesa.

Hi ha gran efervecencia pera portarho á cap, y pera parlarne y fer alguns treballs ab aquesta finalitat, hi haurá reunió general de socis de la «Secció Propagandista de la Sardana» en el «Centre Catalá», demá diumenge á les 4 de la tarde.

Nos complauríem de que aytal proposit fos realitat dintre breu temps.

Després de la reunió hi haurá assaig de sardanes com de costum.

—**La Catalana.**—Aquesta important Societat de segurs contra incendis regala als seus abonats un artístich calendari per l'any 1907.

Els senyors assegurats que desitjin adquirirlo poden passar pe'l domicili del Delegat de la Companyia á aquesta ciutat **S. Joan, 43.**

—Varis entussiasmes sardanistes de la «Joventut Regionalista» han organissat un ball de sardanes en la Plassa de Pí y Margall pel diumenge proper, diada dels Reys, ab el concurs de la reputada orquesta «La Principal».

Es d'esperar que's veuran tant concurregu-

ESMALTERIA FRANCESA LLUIS CHABAUD

Calderón, 119-121

Lletreros de ferro esmaltat de totes classes.—Gravats.—Timbres de goma y de metall.

Especialitat de la casa: Retrats artístics en esmalt y semi-esmalt.

Ebanistería Económica

PAU ASTALS

Carrer Manresa, 9

Gran assortit de mobles de totes classes

Especialitat en els nuviatjes

Unica casa á Sabadell que's dedica á la construcció de billars.

FÁBRICA DE COTILLES

ULTIMS MODELS en FORMA RECTA
de la casa Farcy & Oppenheim de New-York

COTILLES Y FAIXES-VENTRERA

Josepha Canyellas de Sallent Plassa Major, 3

La casa mes acreditada pera la confecció de COTILLES A MIDA

AVIS

L'Establiment de Mobles y tallers d'Ebanistería, Sillería, Tapicería, Tornería y Fábrica de motlures que

N. ANTON OROBITG

tenia instalats en la Rambla, 62, y Balaguer, 63, posa en coneixement d'els seus nombrosos parroquians y del públich en general qu'ha traslladat dits Establiment y Tallers á la **Rambla, 174 y Madoz, 2.**

Mobles de lo mes sencill á lo mes elegant.—Estils: Renaixement, Gótic, Marroch y Modernista.—Pressupostos y preus á qui hu demani.—Solidés y perfecció.—Tots els mobles son construïts en els Tallers de la casa.

¡Ocasión!

PERA VENDRER

Un motor á gas "Otto" 3 cavalls forsa y accesoris (casi nou).

Una serra cinta de metre diámetro, voláns ab accesoris.

Una serra circular y máquina de fer motlures ab tots els accesoris y unes 80 fulles.

Una máquina de foradar fusta ab les seves broques per fer furats d'encaixada y grapa universal.

Un torn pera fusta ab accesoris.

Un torn ab conos y ab accesoris. Embarrat y transmissions

Tot en molt bon estat.

Preu ventatjósissim

Donarán rahó en el carrer de Madoz, 2.—Tallers de fusteria.

SABATERIA DE FILL DE JOAN DURÁN

Pedregar, 6. - Sabadell

Gran assortit en calsatsets fets de totes classes. Especialitat en calsatsets de dónbola, oscaría, badell "cronie" y Lluís XV.

La casa representa les marques mes acreditades en CHANCLOS DE GOMA, y recomana á sa gran clientela la marca "THE STAR" reconeguda per tot Europa com la mes sólida y econòmica per sa llarga duració.

Banca. - Borsa. - Cupóns

Rafel Balmas Ribas - Corredor Reyat

Passatge de la Pau, 8.—BARCELONA

Compra venda de valors, órdres de borsa, pagos de cupóns, cambi de monedes, descompte de lletres, accions Banca de Sabadell y La Energía, etc. Totes les operacions garantides pera'l citat corredor.

Representant á Sabadell: ENRICH GIRALT

Despatx: Rambla, 9 baixos y Gracia, 135.—Teléfans, 252 y 256

SABATERIA de NICOLAU TOUS

Plassa Pi y Margall, 24

Gran assortit de calsatsets de totes menes com en les principals cases de la capital.

Classes especials d'oscaría y dónbola per senyor y senyora á preus reduhidísimos.

Chanclos de Goma la marca "Boston" la mes acreditada y coneguda.